

ایران باستان

جشن های پرشمار در آستانه بهار

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۱۴ فروردین ۱۳۹۴ ۲۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

بر اساس گاهشماری ایرانیان، روزپنجم هر ماه و ماه دوازدهم سال به نام امشاسپند ارمئیتی یا سپندارمذ نامیده شده و چون نام روز و ماه با هم یکی شود، آن روز جشن و عید است. از آنجایی که سپندارمذ مظهر و نماد مادر زمینوگذشت و بردباری و پارسایی زنان است، بنابراین این روز در فرهنگ ایران زمین اختصاص به زنان و مادران دارد. مراسم و اداب و رسوم باستانی و ملی که در این روز از سوی ایرانیان اجرا میشود، در واقع مراسمی است جهت قدردانی از مهر و محبت و بردباری زنان با وجود آنکه بعضی روز سپندارمذ یا روز قدردانی از زنان را

بر اساس گاهشماری ایرانیان، روز پنجم هر ماه و ماه دوازدهم سال به نام امشاسپند ارمئیتی یا سپندارمذ نامیده شده و چون نام روز و ماه با هم یکی شود، آن روز جشن و عید است. از آنجایی که سپندارمذ مظهر و نماد مادر زمینوگذشت و بردباری و پارسایی زنان است، بنابراین این روز در فرهنگ ایران زمین اختصاص به زنان و مادران دارد. مراسم و ادب و رسوم باستانی و ملی که در این روز از سوی ایرانیان اجرا میشود، در واقع مراسمی است جهت قدردانی از مهر و محبت و بردباری زنان با وجود آنکه بعضی روز سپندارمذ یا روز قدردانی از زنان را بر اساس تقویم جلالی و محاسبه کبیسه ها و سی یک روزه شدن شش ماه اول سال در ۲۹ بهمن ماه جشن میگیرند، اما انتقال این روز از جایگاه اصلی در پنجم اسفند ماه از سوی بسیاری از محققان و باستان شناسان ایرانی نادرست شناخته شده و البته اصل نیز چنین است که روز سپندارمذ را همهن رو پنجم ماه اسفند همزمان با جشن اسفندگان بدانیم. در مطالب زیر با سه جشن ایرانی و باستانی آشنا میشویم:

<< اسفندگان (روز زنان ایران زمین)

جشن روز سپندارمذ یا اسپندگان در میان ایرانیان معروف است این روز به مناسبت تجلیل و بزرگداشت زنان بر پا میشود، همراه با تشریفات و مراسم خاصی از جمله دادن هدیه و دهش از سوی شوهران به همسران و فرزندان به مادر است.

ابوریحان بیرونی این جشن را عید زنان برشمرده و نوشته است که در این روز گذشته از آنکه زنان از هدیه مردان و فرزندان برخوردار میشدند، بلکه به نوعی روز فرمانروایی زنان نیز بوده و مردان باید از دستورات آنان پیروی میکردند. روز سپندارمذ به غیر از روز بزرگداشت زنان، روز برزگران و کشاورزان نیز نامیده میشود

<< جشن و خشنکام

این جشن در گذشته در دهم اسفند ماه در روز ابان به منظور گرمی داشتن رودخانه جیهون یا امودریا که از رود عای تاریخی و مهم فلات ایران است، برگزار میشده. نام این جشن بر گرفته از <<وخش>> یکی از پر اب ترین شاخه های این رود است که بوریحان بیرونی از آن به عنوان فرشته و خش یاد کرده است

<< جشن اینچه یا گلدان

این جشن در بیستم اسفند ماه برابر با بهرام روز و به منظور کاشت گل ها و درختان در گلدان بر گذار می شده است. این جشن در واقع همان روز درختکاری است که در حال حاضر در پانزدهم اسفند انجام میشود

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «جشن های پرشمار در آستانه بهار»، پارسیان دژ، ۱۳۹۴.

خواندن مقاله و پیوست های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsiandej.ir/articles/1631/pdf/جشن-های-پرشمار-در-آستانه-بهار.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵